

Motion till riksdagen 2021/22:1278

av **Johan Andersson (S)**

Sancta Birgitta Klostermuseum i Vadstena

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över möjligheterna till en mer långsiktigt tryggad verksamhet för Sancta Birgitta Klostermuseum i Vadstena och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den heliga Birgitta är en av Sveriges mest kända kvinnor som dessutom står bakom en av den katolska kyrkans viktigaste klosterordnar.

- Den heliga Birgittas betydelse långt utanför Sveriges gränser är mycket större än vad vi svenskar i allmänhet anar.
- Vadstena är en viktig turistmagnet som i sig lockar ett stort antal unika besökare till Sverige som sedan tar sig vidare till Stockholm och övriga landet.
- Pilgrimsturismen är dessutom en av de starkast växande sektionerna inom turistnäringen.

Det är av stor vikt att kunna erbjuda denna turistström en fullödig bild av Sveriges enda katolska medeltidshelgon. Vadstena klostermuseum som i dag drivs av en ideell förening har inte resurser att hålla utställningen som presenterar den heliga Birgitta aktuell och up to date. Det räcker inte med goda ideella insatser för att presentera samlingarna på ett intresseväckande och modernt sätt.

Det krävs helt enkelt ett nationellt ansvarstagande för att klara att upprätthålla de museala värdena i Sveriges äldsta profana byggnad. En rimlig lösning är att foga in klostermuseet i Statens historiska museers verksamhetsområde och på så vis stärka svensk medeltidshistoria och religionshistoria inom detta statliga uppdrag.

Bakgrund och historiskt värde

Byggnaden ägs av Statens fastighetsverk och drivs sedan 2003 av Birgittastiftelsen, en ideell förening som grundades 1920 med prins Eugen som första ordförande. Museet är etablerat men saknar en långsiktig lösning för att driva sin verksamhet. Utställningar och projekt har kunnat genomföras genom sponsring, fondmedel och privata bidrag. Entréavgifterna täcker emellertid bara delvis kostnaderna.

Sancta Birgitta Klostermuseum i Vadstena är unikt genom sin koppling till heliga Birgitta (ett av Europas skyddshelgon) och till det medeltida religiösa Sverige. Även museibygnaden, som är Sveriges äldsta profana byggnad, är viktig i svensk historia. Från mitten av 1200-talet och ett sekel framöver fungerade byggnaden som Sveriges förnämsta kungapalats, hemvist för Birger jarl och hans söner. På 1300-talet omvandlades byggnaden till nunnekloster i heliga Birgittas nygrundade klosterorden. Byggnaden är inte bara av riksintresse utan väcker också ett internationellt intresse.

Efter reformationen har byggnaden fungerat som krigsmanshus, fängelse och kurhospital för psykiskt sjuka. De olika tidsepokerna med sina olika verksamheter kan följas i museets utställningar. Varje år anordnas specialutställningar och guidevisningar för såväl barn och unga som vuxna.

Vadstena har en unik och välbevarad medeltida miljö. Hit kommer många besökare för att bese och lära mer om Sveriges medeltida historia. Museet ger ett värdefullt bidrag för att möta besökarnas förväntningar. Museet främjar ett levande kulturarv och gör en unik period i svensk historia tillgänglig för envar.

Besöksnäring och forskning

Vadstena är ett centrum för pilgrimsturismen i Sverige, en starkt växande turismform. Ett väl fungerande klostermuseum ger ytterligare stöd till denna ökande turism, vilket gynnar hela regionen. Många turister kommer från andra länder, vilket även gör frågan nationellt och internationellt intressant. Fler pilgrimsturister ger också ett bättre underlag till klostermuseet.

Ett långsiktigt statligt engagemang i museet är önskvärt då det frigör resurser för Birgittastiftelsen att arbeta med sin huvuduppgift, forskning kring heliga Birgitta. Med tanke på museets stora riksintresse bör regeringen belysa frågan om en mer långsiktig och tryggad framtid för Sancta Birgitta Klostermuseum i Vadstena. I det sammanhanget bör det övervägas huruvida åtgärder kan vidtas inom ramen för den befintliga museiorganisationen för att därigenom ge möjlighet att bevara och utveckla museiverksamheten i Vadstena.

Johan Andersson (S)